

Galesia

A Lagasai Si Pol Xe Sina Mu

Galesia

A Ferawaian Paamua

Paamua, mu Juda sang mon ri usi na Yesus Krai. Taasaxa lumui na Yesus a feng a yaamut malaan se Pita e na Pol xena kuusan fasavat a Lagasai Roxo xe sina mu topen. E layaan a mu rabuna aava ri pife Juda, ri tangpat pana laak lana pabung si Yesus, a saxa lagafan a savat. Paamua, mu rabuna malaan ri pi u'usi a mu vuputkai si Moses malaan sena mu Juda ri fuuna vile. A fiaian molava a savat sena mu Kristian fa'ui: nari, ri taa usi a mu vuputkai aave o piau?

A saxano rabuna rao ri vil nari talo ri taa vuputuk e ri taa usi a xasano vuputkai maan fulaa si Moses. Taasaxa na Pol a kuus o piau e a kuus malaan: taara namkai se Yesus Krai e a mo aanabe' sang mon a fexaxaas sena fatiginei fatak netaara la matana Piran talo taara taa siak a toyan fa'ui.

A kaalum malaan sena saxanofuna ti la palou ina mu Juda aave, ri falet xe Galesia e ri tafang pana vil a mu Kristian talo ri taa usi a mu vuputkai si Moses. Na Pol a langai a ferawaian pana mo aanabe' fo savat e voxo nane xalei a lagasai aanabe' xe sina mu Galesia xena faxaradak fa'uli a namkaian e vilaana siri.

Paamua, na Pol a kuus o a Piran fatak xa fo xelexena vil a faisok ina yaamut. Nane pife usi a vubuxanan sina xa e pife usi a vubuxanan

sina saxa mataa, piau! A Piran a xele e tavaie pana ngavuk ina kuusan fasavat a Lagasai Roxo xe sina mu rabuna aava ri vungut. Mui na Pol a kuus malaan: a mu rabuna aava ri namkai se Yesus Krai sang mon, ri fuuna savat rabuna fatak la matana Piran. A ferawaian fataxapiak ina lagasai aanabe' a kuus malaan: layaan na Krai a mulus netaara, a Vovau Xaradak fuuna paamuian a sangasan sitaara e taara taa vil a vilaana roxo xe sina xasanofuna.

A Fasisian

¹ Nenia na Pol: ne saxa yaamut senaso a Piran aava na Tamataara e na Yesus Krai aava Piran a fatatoi fa'ulie ti la maatan, nare xapiak re fo siak fatiau xena ngavuk aave. Pi ta mataa a noxolau e pi ta mataa a siak fatiau, piau. ² Nemaam mu fetinan aava maam waan nabe', maam lisan a lagasai aanabe' xe simi mu rabuna sina Piran aava mi faxuvul la nu bina pe Galesia.

³ Ne nung a Piran Tamataara e na Krai Yesus aava Memai sitaara o re taa tavai nami pana xakaavangan xatam e a luaian. ⁴ Na Krai a lisan nane xa sena vilaana saat sitaara xena fakaxup netaara xasena saatan ina yaan aanabe'. Nane vil malaane senaso nane usi fatak a vubuxanan sina Piran aava na Tamataara. ⁵ Taara taa kuus fati a isin lava sina Piran sang mon e taara taa nangus vulane. A tuuna.

A Lagasai Roxo Sina Piran: Pi Ta Saxa Fulaa Aava Tuuna

⁶ Nami, mi fa'ipul paaliuanau senaso pi ta yaan xaves fe liu lunai e nami xo, mi taxa ta'ulan a

Piran aava xel nami pana xakaavangan xatam si Yesus Kraiss, xena usiaana xasa buk lagasai roxo. ⁷ Taasaxa pi ta xasa buk lagasai fulaa aava roxo, piau! Ne kuus malaan senaso saxano rabuna, ri taxa fatavanat a lamonan simi pana xulaana Lagasai Roxo se Kraiss pana bitan. ⁸ Lumua ne kuusan fasavat a Lagasai Roxo xe simi e naboxo, tamo nemaam o a saxa angelo ti laa'ui la xunavata taa kuusan fasavat ta lagasai patak ne vubuk rao a Piran i taa fenge xe la bina ina fata aava i taxa raam vulai xe vulai. ⁹ A malaan se' maam fo kuus xo e ne kuus fulaa o tamo ta mataa taxa kuusan fasavat ta lagasai aava patak sena lagasai mi fo langaie lumua, ne vubuk rao a Piran i taa fenge xe la bina ina fata aava i taxa raam vulai xe vulai.

¹⁰ Mi lamon o nenia, ne taxa fafaamamaas a rabuna pana ferawaiian siak, bo? Piau! Ne vubuk rao a Piran xa i taa faamamaas paga. Tamo rao ne buk fafaamamaas a rabuna, lavaxa ne taa pife yaasok si Kraiss.

A Piran A Xel Na Pol

¹¹ Mu fetinan, ne buk xuus fatexaas nami o a Lagasai Roxo aava ne kuusan fasavate xe simi, pife savat sina rabuna. ¹² Pi ta mataa a xuusau pana e pi ta mataa a fapitiau pana, piau. Na Yesus Kraiss, nane fatak xa a faxalitaupana.

Na Pol A Savat Yaamut Sina Piran Malaafaa?

¹³ Ne buk xuus nami pana malaafaa ne fexaxaas sena ferawai pana gutan malaanabe!. Nami, mi fo langai pana vilaana siak layaan ne fuuna usi a vilaana sina mu Juda. Mi texaas sena

malaafaa ne fo vil pengan a rabuna sina Piran e ne kawaasan nari. ¹⁴ Ne fo faisok faagut pana usi-aana vuputkai sina mu Juda e ne tigena paamua sena mu tiak aava ri matapalaxan siak. Ne usi faagutan a vilaana ti kavai. ¹⁵⁻¹⁶ Taasaxa layaan a Piran aava siak fatiau paamuina luluuxan siak e a xelau pana xakaavangan xatam sina, a lam-one, nane faxalit famasamau se Natuna talo ne fexaxaas sena kuusan fasavat a Lagasai Roxo xe sina mu rabuna aava ri pife Juda. E layaan nane famasamau se Natuna, ne pife fin ta mataa pana ¹⁷ e ne pife falet xe pe Jerusalem xena ferawai xuvul pari aava ri savat yaamut paamu sega, piau. Taasaxa ne falet fatax xe pe Erebia. E mui ne ulaamaan xe pe Damaaskas.

¹⁸ Lamina mariaas talatul ne fe laak xe pul Jerusalem xena ferawai xuvul pa Pita e ne waan xuvul pana, pana yaan sangafilu saxa pana pama mon. ¹⁹ Ne pife xalum a xasano yaamut maan fulaa, taasaxa ne xalum na Jems mon aava ti Memai sitaara. ²⁰ A maana mo xapiak aava ne taxa xuus nami pana, a tuuna. A Piran a texaas o ne pife bit. ²¹ Lamina waanan siak xuvul pa Pita ne ta'ulan na Jerusalem e ne falet xe pe Siria e Silisia. ²² Taasaxa mu rabuna lana xuvulaian xuvul pa Krai pe Judia, ri pife xalum lunaianau. ²³ Ri langai mon a kuusan sina saxanofuna aava ri kuus, "A mataa aava vil pengan netaara paamua, naboxo i taxa kuusan fasavat a Lagasai Roxo aava nane mo vubuk o i taa kawaasane." ²⁴ E nari, ri faatulan a Piran sega.

2

Xasano Yaamut Ri Pife Xul A Fepitaian Si Pol

¹ Ne fo faisok lapaa Yesus pana mariaas sangafilu saxa pana talafaat e mui ne ulaa fulaa xe pul Jerusalem xuvul pa Baanabas e ne xel vaxa na Taitus. ² Ne laak xe pave senaso a Piran fo faxalit famatavasau o ne taa falet. Lana faxuvulan xuvul pana mu paamua ina lotu pe Jerusalem, ne xuus famatavas nari pana Lagasai Roxo aava ne kuusan fasavate la palou ina mu rabuna aava ri pife Juda senaso ne baian a maana faisok siak ti kavai e ti tanin, ri taa mo palau. ³ E lana waanan simaam pave ri pife sei faagut o ri taa putuk na Taitus aava waan xuvul paga, naapalaan nane pife Juda. ⁴ A fiaian pana putuxaan na Taitus a savat senaso saxano fetinan bit aava ri yaasok lapaana vuputkai, ri vubuk rao na Taitus i taa putuxan. E voxo ri savat kasam xena paroxan nemaam senaso maam fo tamulus sena vuputkai siri e ri buk fayaasok fulan nemaam lapaana. ⁵ Maam pife faatasu famodak sena ferawaian faagut siri senaso maam vubuxan a Lagasai Roxo aava maam fapiti nami pana, i taa waan fatateak la toyan simi.

⁶ Nari aava mi fuuna suaian faagutan nari malaan sena mu paamua simi, a mu isin lava siri pife mo molava xe siak senaso Piran xa pife siak fati ta mataa sena xakaaluman ina, piau, nane kaalum lana xunus e lamonan tuuna sina mataa. E mu paamua aave xo ri pife tavaiau pan' ta fepitaian fa'ui lana Lagasai Roxo ne fo kuusan fasavate, piau paaliu. ⁷ Taasaxa ri taraxali o

a Piran fo turoxoianau pana faisok ina kuusan fasavataana Lagasai Roxo xe sina mu rabuna aava ri pife Juda, malaan se' nane turoxoian na Pita pana faisok ina kuusan fasavataana Lagasai Roxo xe sina mu Juda. ⁸ Ri texaas sena senaso a Piran a fagut a faisok ina yaamut si Pita xe sina mu Juda malaan se' nane fagut vaxa a faisok ina yaamut siak xe sina mu rabuna aava ri pife Juda. ⁹ Na Jems, Pita e na Jon, narutul aava mu rabuna ri texaas sena isin lava sirutul lana lotu, rutul suai e yuuf ma xuvul pamaame Baanabas layaan rutul taraxali o a Piran fo siak fatiau e fo tavaiau pana xakaavangan xatam xena faisok aanabe'. Ri turoxo o maame taa falet xe sina mu rabuna aava ri pife Juda e nari, ri taa falet xe sina mu Juda. ¹⁰ A saxa mo fulaa, ri vubuk rao maam taa lamon fa'ulaa xena xavangaana mu rabuna valagof, a mo aave mon va mo ne vubuxan temasaatane.

Na Pol A Baras Na Pita

¹¹⁻¹² E mui layaan na Pita a sivimaan xe puua Antiaak, ne barase la matana mu rabuna senaso nane fo vil a saat malaanabe': nane pife usi a vuputkai sina mu Juda e a fuuna fangan xuvul pana mu rabuna aava ri pife Juda. Taasaxa layaan a rabuna aava ri filimaan ti la bina si Jems, ri fo savat pave, na Pita a ti patak sena mu rabuna aava ri pife Juda e pife fangan fulaa xuvul pari senaso nane mataut seri aava ri vubuk o a mu rabuna xapiak aava ri namkai, ri taa vuputuk. ¹³ Xasano Juda vaxa ri usi a vilaana saat si Pita e a vilaana saat siri a fakalaxoi sait na Baanabas. ¹⁴ Layaan ne texaas o ri pife usi fatak a tunayan sina Lagasai Roxo, ne baras na Pita la

matana mu rabuna xapiak e ne xuuse, “Nano, no mataa Juda taasaxa no taagul malaan sena rabuna aava ri pife Juda layaan a rabuna ti Jerusalem ri pife waan. Taasaxa naboxo ri waan iau e nano, no taxa fasasong a mu rabuna aava ri pife Juda o ri taa usi a vilaana sina mu Juda, bo?”

¹⁵⁻¹⁶ “Netaare aava taare ro Juda lana luluuxan sitaare, taare pife rovaat saat malaan sena mu rabuna aava ri pife Juda. Taare texaas o a vuputkai pife fexaxaas sena fatiginei fatak a mataa la matana Piran, taasaxa namkaian se Yesus Kraiss sang mon i taa vile. E voxo taare namkai se Kraiss Yesus talo taare taa tigina fatak se Kraiss e pife sena usiaana vuputkai. Senaso pi ta rabuna ri taa tigina fatak sena usiaana vuputkai.”

¹⁷ “Tamo layaan taara buk tigina fatak lana xuvulaian xuvul pa Kraiss, a vilaana saat sitaara a savat la matavas, naak taara taa kuus o na Kraiss taxa vil fafaasaal netaara, bo? Piau, piau paaliu!

¹⁸ Tamo ne vesan fulan a mo aava ne fo galase ne faxaalit o ne fo laxao a vuputkai. ¹⁹ A malaanabe! a vuputkai aave a faxalita o ne fo vil a saat. E senaso ne fo vil a saat aave, a vuputkai a kuus o ne fo maat. E tamo ne fo maat xo lapaana vuputkai, nenia, ne fexaxaas sena to naboxo lapaana Piran.

²⁰ E naboxo, ne fo niil fataxutanan xuluna bolo xuvul pa Kraiss e nenia xa ne pife to fulaa taasaxa na Kraiss xo a tavaiau pana toyan fa'ui sina. E naboxo, lana toyan aava nane fo tavaiau pana, ne taxa to pana namkaian sena Natuna Piran aava vubuxan xasingitau e lisan nane xa paga.

²¹ Ne pife ti taalugan a xakaavangan xatam sina Piran. Senaso, tamo mataa a fexaxaas sena tigina

fatak la matana Piran sena usiaana vuputkai, lavaxa na Kraiss fo maat palau mon.”

3

A Namkaian O Usiaana Vuputkai?

¹ Mu lamavaang ti Galesia! Nase! fo familung a namkaian simi? Senaso paamua, a masaman simi a matavas sena malasuf ina maatan si Yesus xuluna bolo. ² Xuusau pana saxa mo aanabe! mi siak a Vovau sina Piran pana usiaana vuputkai o pana namkai sena Lagasai Roxo aava mi langaie?

³ E malaafaa tuuna a lamonan simi fetavanat? A vovau sina Piran fasavat a namkaian simi e naboxo mi lamon o mi taa tigena fatak la matana Piran pana tateaxan simi xa, bo? Piau paaliu! ⁴ A maana maasaxan aava savat simi, ri xavang nami o ri savat palau mon? A tuuna, ri pife savat palau.

⁵ E voxo no lamon malaafaa? A Piran a tavai nami pana Vovau Xaradak e a vesan a maana mo fa'ipul la palou imi senaso mi usi a vuputkai o senaso mi namkai sena Lagasai Roxo aava mi langaie?

⁶ E naboxo lamon pana vilaana si Abraham: lana Xakalayan Taap a kuus, “Nane namkai sena Piran e sena namkaian sina, a Piran a xalie pana mataa fatak paaliu.” *Tpt 15:6*

⁷ E mi taa masam faroxo naboxo o a mu pabung tuuna si Abraham va mu rabuna ina namkaian.

⁸ Lana Xakalayan Taap a kuus o a Piran taa fatiginei fatak a mu rabuna aava ri pife Juda sena namkaian siri. E a Piran a xuus na Abraham pana Lagasai Roxo layaan a kuus fanai xe sina malaan:

“A mu rabuna xapiak ri taa siak a roxoyan sema.”

Tpt 12:3

⁹ Na Abraham a namkai e a Piran a tavaie pana roxoyan. E voxo nari aava ri namkai, a Piran taa lisan a roxoyan xe siri xuvul pa Abraham.

¹⁰ Nari aava ri usi a vuputkai talo a Piran i taa xali nari pana rabuna fatak, ri taxa waan lapaana fakasanaman sina Piran. Senaso a Xakalayan Taap a kuus malaan, “Nase' pife usi vulan a xakalayan xapiak aava waan lana vuputkai si Moses, i taa waan lapaana fakasanaman sina Piran!” ¹¹ Naboxo, a matavas malaan: pi ta mataa i taa tigena fatak la matana Piran sena usiaana vuputkai, senaso a Xakalayan Taap a kuus,

“Nase' ta mataa a tigena fatak la matana Piran sena namkaian, nane sang mon i taa to.”

Vpt 27:26

¹² Taasaxa, fufuna vuputkai va pife namkaian, piau. A Xakalayan Taap a kuus,

“Tamo ta mataa a vil a maana mo xapiak ina vuputkai, nane taa siak a toyan vulai xe vulai sena.”

Hkk 2:4

¹³ Taasaxa na Krais a maraan fa'uli netaara xasena fakasanaman aava vuputkai a lisanmaane, senaso nane xa a waan lapaana fakasanaman sina Piran la nobina sitaara. A Xakalayan Taap a kuus,

“Nase' ta mataa a fataxutanan xuluna wai i taxa waan lapaana fakasanaman sina Piran.”

Vlp 18:5

¹⁴ E na Krais a maraan fa'uli netaara pana maatan sina talo a roxoyan aava Piran fo kuus fanai pana xe si Abraham, i taa savat se Krais Yesus xe sina

mu rabuna aava ri pife Juda. E vaxa talo netaara aava taara namkai sena, taara taa siak a Vovau Xaradak aava Piran fo kuus fanai pana.

A Vuputkai E Kuus Fanaian

¹⁵ Mu fetinan, ne taa xuus nami pana saxa vilaana ri fuuna vile la maana yaan: layaan a rovaat re turoxo pana saxa mo e re xalei a fakalimaanana ina turoxoian sire, pi ta xasa mataa i taa kawaasan a turoxoian sire o xavange pan' ta mo fulaa. ¹⁶ E malaanabe' a Piran fo vesan a mu kuus fanaian xe si Abraham e a buna. A pife kuus pana “pabung”, a malasuf ina ve rabuna xaves, taasaxa i taxa kuus pana “buna”, a malasuf ina ve mataa saxa mon e a isina na Krais. ¹⁷ A so ta mo ne taxa kuus pana a malaan: a vuputkai aava savat la mariaas 430 lamina kuus fanaian aave, pife kawaasan a turoxoian aava Piran fo fakalimaan pana, talo a kuus fanaian i taa pife savat la matavas. ¹⁸ E tamo a tatavai xatam sina Piran a savat sena vuputkai, lavaxa pife savat sena kuus fanaian sina. Taasaxa, a Piran lana xakaavangan xatam sina, a lisane xe si Abraham sena kuus fanaian.

A Faisok Ina Vuputkai

¹⁹ A fufuna vuputkai va so? A Piran a lisan a vuputkai xena faxalit netaara pana vilaana saat va so. E nane feng a mu angelo xena lisan a vuputkai xe sina rabuna e toxan a memai ina lisan a luai vaxa aava tigena la palou i Piran e mu rabuna. E a vuputkai aave i taa waan fefexaxaas a filimaanana sina bu Abraham, nane aava Piran fo vesan a kuus fanaian pana. ²⁰ Taasaxa layaan a Piran a lisan a kuus fanaian xe si Abraham, piau

ta memai ina lisan a luaian a tigma la palou ire senaso a Piran xa a ferawai fatak xe si Abraham.

²¹ Naak a vuputkai a tisui a kuus fanaian sina Piran, bo? Piau, piau paaliu! Senaso tamo rabuna ri fo siak a vuputkai aava fexaxaas sena lisan a toyan xe vulai, lavaxa a rabuna xapiak ri taa tigma fatak la matana Piran pana usiaana.

²² Taasaxa, a Xakalayan Taap a kuus o a xavala xapiak a pisan lapaana vilaana saat talo a maana mo ina kuus fanaian aava savat sena namkaian se Yesus Krai, i taa savat siri aava ri namkai.

²³ Taasaxa paamuina yaan a namkaian a savat, a vuputkai a bugut netaara fefexaxaas a yaan a namkaian a savat tuuna la matavas. ²⁴ E voxo a vuputkai a ti faxatang netaara xena lisan netaara xe si Krai talo taara taa tigma fatak la matana Piran sena namkaian. ²⁵ E naboxo a yaan ina namkaian fo savat xo e a vuputkai i taa pife faxatang fulan netaara.

²⁶ Nami xapiak, mi rafulak sina Piran lana xuvulaian xuvul pa Krai Yesus ²⁷ senaso mi fo fasufan, mi fo fadoxotan nami xuvul pa Krai e mi fo xafut nami xa pa Krai. ²⁸ E piau ta Griik o Juda, piau ta yaasok o nari aava ri pife yaasok e piau ta tomexaan o lutefin, senaso nami xapiak mi saxa lana xuvulaian xuvul pa Krai. ²⁹ Tamo nami ve si Krai, lavaxa nami ve mi mu bu Abraham e mi taa siak a maana mo aava Piran fo kuus fanai pana xe sina.

4

¹ A mo ne taxa ferawai pana a malaan: saxa mataa a toxan a lak saxa e saxa yaan a lak aave

i taa tao a maana mo si tamana, taasaxa layaan i taxa lak modak lunai a malaan sena yaasok. ² Na tamana lak i taa siak fati a şaxano rabuna xena faxatangaana maana mo sina fefexaxaas a yaan nane kuus pana. ³ A malaan setaara vaxa: a vilaana ti la xavala e mu vovau aava ri paamuian a xavala, ri fayaasok netaara lana modaxan sitaara. ⁴ Taasaxa, layaan a yaan fatak aave xo savat a Piran a feng a Natuna xe sitaara. E saxa tefin matatuuna malaan setaara a luxe e nane waan lapaana vuputkai ⁵ xena maraan fa'uli nari aava ri yaasok lapaana vuputkai aave talo taara taa savat rafulak tuuna sina.

⁶ E senaso nami ve mi rafulak sina, a Piran a feng a Vovau i Natuna xena waan la xunus itaara. E a Vovau aave a kel, "Papa, Tamaang." ⁷ E voxo mi pife yaasok naboxo, nami ve mi mu rafulak sina. E tamo Piran fo fa'isin nami pana mu rafulak sina, lavaxa nane taa tavai nami pana maana mo xapiak aava nane toxane.

Na Pol A Lamon Faaxaves Sena Mu Galesia

⁸ Layaan mi pife texaas sena Piran lunai mi yaasok xe sina maana mo aava ri pife piran. ⁹ Taasaxa, naboxo mi texaas sena Piran, naak a mo roxo ne taa kuus o a Piran a texaas semi. Malaafaa mi taxa puk fa'uli fulan nami xa sena Piran xena usi fulan a mu vilaana palau ti la xavala aava ri marupak? Mi taxa buk yaasok fulaa lapaari, bo? ¹⁰ Mi taxa usi fatak a maana yaan e fulun e mariaas. ¹¹ Ne taxa mamaxus semi. Naak ne fo faisok palau la palou imi, bo?

¹² Kamu fetinan, ne nung faagutan nami, savat malaan sega senaso ne fo savat malaan semi. Mi

pife vil a mo mosaat xe siak. ¹³ Taasaxa mi texasa o a fufuna waanan siak xuvul pami ve giisan e lana yaan aave ne kuusan fasavat a Lagasai Roxo xe simi. ¹⁴ Naapalaan a giisan siak a timin a lagafan xulumi, mi pife kaalum fasivi xulok o baianau, piau. Mi faamamaas pana kasaana lifu simi xe siak malaan se' nenia, ne angelo sina Piran o na Yesus Krai xa. ¹⁵ A so ta mo fo siak tapin a faamamaasan simi? Nenia xa ne kuus tuuna o mi tafo put tapin a matami xena tavaiau pana tamo mi fexaxaas. ¹⁶ Naboxo ne fo xaiyaas simi senaso ne xuus nami pana tuunayan, bo?

¹⁷ A rabuna ina fepitaa bit ri taxa faisok faagut xena yuuf tapin nami sega talo mi taa usi faagutan nari. Taasaxa fufuna faisok siri pife fatak. Ri buk fepatoxan netaara talo mi taa tigma xuvul pari e tisiau. ¹⁸ Taasaxa a roxo tamo mi taa faisok faagut pana maana mo roxo la maana yaan xapiak e pife la yaan aava ne waan xuvul pami mon. ¹⁹ Mu rafulak siak, nenia, ne malaan sena ninana lak layaan i taxa rao i luluk: ne taxa maasak fulaa semi fefexaxaas a yaan layaan mi taa bas pa Krai. ²⁰ Ne vubuk rao ne taa waan xuvul pami naboxo talo ne fexaxaas sena xul a ferawaian siak senaso ne pife masam faroxo semi!

A Ferawaian Paap Se Hegaar Nare Sera

²¹ Ne buk fin nami aava mi buk waan lapaana vuputkai, xenaso mi pife langai sena? ²² Senaso a xaleian o na Abraham a toxan a ro lak tomexaan taragua: saxa sina tefin yaasok e saxa sina tefin aava pife yaasok. ²³ E a lak sina tefin yaasok aave

a luxan lana vilaana sina matatuuna taasaxa lak sina tefin aava pife yaasok a luxan sena kuus fanaian sina Piran.

²⁴ A mo aanabe' a malaan sena ferawaian paap: a ro tefin aave re malaan sena turoxoian taragua. A saxa va malaan sena turoxoian aava savat ti xuluna Put Sainai. A turoxoian aanabe' a fasavat a mu rafulak aava ri yaasok e a tefin aanabe' a isina na Hegaar. ²⁵ E na Hegaar ve malaan sena Put Sainai pe Erebia e nane a xaxaalua ina bina Jerusalem aava waan naboxo senaso i taxa yaasok xuvul pana rafulak sina. ²⁶ Taasaxa, a bina Jerusalem aava waan laa'ui, pife yaasok e nane ve na ninataara. ²⁷ Malaan sena Xakalayan Taap a kuus:

“Faamamaas, nano aava no tefin mala! Xukulai pana faamamaasan
nano aava no pi nasam a maasaxan ina luluuxan.

Senaso a tefin aava pi luluk, i taa toxan a rafulak xaves paaliu sena tefin aava taagul xuvul pa lavana.” *Ais 54:1*

²⁸ E naboxo, mu fetinan, nami ve mi mu rafulak sina Piran sena kuus fanaian malaan se Aisaak. ²⁹ E lana yaan aave a lak aava luxan sena vilaana sina matatuuna a vil pangan a lak aava luxan sena gutan sina Vovau. E tanin re taxa vil malaan lunaiane. ³⁰ Taasaxa, a Xakalayan Taap a kuus malaafaa? A kuus malaan: “Feng tapin a tefin yaasok e a lak tomexaan sina senaso a lak tomexaan sina tefin yaasok i taa pife siak a xavil ina maana mo si tamana xuvul pana lak tomexaan sina tefin aava pife yaasok.” ³¹ Lavaxa

mu fetinan, taara pife rafulak sina tefin yaasok,
taara rafulak sina tefin aava pife yaasok.

5

Lana Xuvulaian Xuvul Pa Krai Taara Tamulus Sena Vuputkai

¹ Piau ta mo a fexaxaas sena pis fulan netaara senaso na Krai fo mulus xapin netaara xasena vuputkai! E voxo, tigina fatateak malaan sena rabuna aava ri pife yaasok e muta turoxoian nami xa xena savat yaasok fulaa.

² Langaiau! Nenia na Pol, ne xuus nami, tamo mi taa turoxo pana putuxaan nami, na Krai i taa pife fangasik nami. ³ Ne taa kuus fulaa, ne pebukan ta mataa aava turoxo pana i taa putuxan, o i taa usi fatak a mu vuputkai xapiak vaxa. ⁴ Nami aava mi buk tigina fatak la matana Piran pana usiaana vuputkai, mi fo xatip tapin nami xa se Krai. Mi ti taalugan a xakaavangan xatam sina Piran. ⁵ Taasaxa sena namkaian sitaara, a Vovau a xavang netaara xena waan bangaana vilaana fatak aava taara lamon faneie. ⁶ Senaso lana xuvulaian xuvul pa Krai Yesu, tamo mi vuputuk o piau, pife mo molava. Taasaxa, a mo pelalava a malaan: taara taa faxalit a namkaian sitaara pana vubuxan xasingitaana xasano rabuna.

⁷ Mi taxa fala faagut lana toyan simi! Nase! ti votan nami sena langaiaana tuunayan? ⁸ A Piran aava xel nami, i taa pife familung nami malaan. ⁹ Faxatang senaso “a yiis modak mon i taa fasul falavai a flaua xapiak.” ¹⁰ Taasaxa naboxo nenia, ne texaas tuuna semi, sena xuvulaian xuvul pana Memai sitaara, mi taa pife usi a vilaana patak e

nase' ta mataa aava taxa bit feruuxan nami, a Piran i taa fakasaname. ¹¹ Mu fetinan, tamo a tuuna nenia, ne taxa lo kuus fasavat lunai o a vilaana ina vuputuxan a roxo, xenaso a rabuna ri taxa lo vil penganau? E tamo ne kuus malaan, a rabuna ri taa pife mangil sena bolo si Krais. ¹² E nenia, ne taxa lalamon pana rabuna aava ri taxa famamaxus nami, o a vilaana aave ina vuputuxan xo ri taa vilai marasaxa et pana.

¹³ E nami, mu fetinan, a Piran fo xel famulus nami. Taasaxa muta bilai lapaana tamulusan aave xena fafaamamaas a vubuxanan la tami. Piau, mi taa fexavongan nami. ¹⁴ A mu vuputkai xapiak ri loxot faxuvulan malaan: “No taa vubuxan xasingit a mu rabuna xapiak malaan se' no vubuxan xasingit nano xa.” ¹⁵ Taasaxa tamo mi bilai malaan sena mu vupung, mi fevis e fepunuxan nami xa, lavaxa faxatang, ulaa mi tamaa kawaasan xapin nami xa.

A Toyan Lapaana Vovau Xaradak

¹⁶ A mo ne taxa kuus pana a malaanabe': turox-oian a Vovau sina Piran xena paamuian a toyan simi e mi taa pife fafaamamaas a vubuxanan saat ina tami ¹⁷ senaso a maana mo aava tami vubuxane, a Vovau sina Piran a gilise e a maana mo aava Vovau sina Piran a vubuxane, a tami taa girirane. E a ro vilaana aanabe' re fevisan nare talo mi pife fexaxaas sena usi a vubuxanan simi. ¹⁸ E voxo tamo a vovau sina Piran taxa lo paamuian nami, lavaxa mi pife waan lapaana vuputkai.

¹⁹ A mu vilaana sina vubuxanan ti la xavala aava ri fuuna waan la matavas, ri malaan:

femilungai pana vilaana ina tamaian; lamon soxot a mu vilaana saat; seng faagutan vulan a maana mo xena fafaamamaas a ta. ²⁰ Ri lotu xe sina mu piran bit; ri vil a vilaana ina neng; ri febaian nari e fegagelai; ri tarasui a mo sina xasa mataa; ri marala fataapus e ri naixaam; ri tapagal xasena xasano rabuna, ²¹ ri xinaas, ri num temasaat e ri fengarok e xasano mo malaan. Paamua ne pebukan nami e naboxo ne kuus fulaa: nari aava ri bilai malaan ri taa pife waan la fatataganan sina Piran.

²² Taasaxa Vovau sina Piran a fasavat a mu vilaana fatak malaan sena vubuxan xasingitan, faamamaasan, luaian, waan fananapan, fangaasixan, vilaana roxo, waan fatateaxan, ²³ vilaana mam e a faxatang faroxoian. Piau ta vuputkai a ti votan a mu vilaana roxo aanabe'. ²⁴ Nari aava ri rabuna si Krais Yesus, ri fuuna gigiran a maana vubuxanan e vilaana siri ti la xavala. ²⁵ A Vovau sina Piran fo tavai netaara pana toyan tuuna e voxo taara taa sangas xuvul pana. ²⁶ Muta malalava o tisui o tarasui a mo sina xasa mataa.

6

Bilai Faroxo Xe Sina Mu Rabuna Xapiak

¹ Mu fetinan, tamo mi xalum ta mataa taxa vil ta vilaana saat, nami aava mi matoxol lana namkaian simi, mi taa faseie xena faxaradaxe, taasaxa mi taa ferawai fangaasik. E vaxa mi taa faxatang faroxoi a vilaana simi talo mi taa pife poxo. ² Mi taa fexavong pana mu lagafan e malaanabe' mi taa usi a vuputkai si Krais.

³ Tamo ta mataa a lamon o nane xa a matalava, taasaxa tuuna, nane a mataa palau mon, nane taxa suaxan fa'uli nane xa. ⁴ A mu rabuna saxa saxa ri taa tafang a vilaana siri xa. Tamo a roxo, lavaxa ri taa faamamaas pana so ta mo nari xa ri fo vile. Ri taa pife fexaxaasan a faisok siri xuvul pana faisok sina xasa mataa. ⁵ Senaso a mataa saxa saxa i taa yaas a matafanan sina xa.

⁶ Nase' ta mataa a siak a fepitaian ina Lagasai Roxo i taa tavai a mataa ina fepitaa aave pana xavil ina maana mo roxo sina.

⁷ Muta lamon o no fexaxaas sena bit a Piran senaso a so ta mo a mataa taa xapise, i taa siak fatak a xalana. ⁸ Tamo nane xapis a vilaana ti la xavala, nane taa siak faxuvul a xalana wai ina maatan. Tamo nane xapis a vilaana sina Vovau Xaradak nane taa siak faxuvul a xalana wai ina toyan vulai. ⁹ E voxo muta maare pana xapisaana vilaana roxo. Senaso a yaan taa filimaan layaan taara taa siak faxuvul a xalana wai xaves tamo taara taa pife ta'ulai sena. ¹⁰ E voxo la maana yaan xapiak layaan taara fexaxaas sena xakaavang, taara taa vil a maana mo roxo xe sina mu rabuna aava ri namkai e xe sina mu rabuna xapiak vaxa.

A Fataxapiak Ina Fefasaian Si Pol

¹¹ Kaalum, pana maak xa ne taxa kala pana xakalayan molava.

¹² Nari aava ri fasaamaat e ri buk faamamaas sena gutan siri, ri fasasong o mi taa vuputuk. Taasaxa ri vile talo nari xa ri taa pife vil penganan sena bolo si Kraais. ¹³ Nari aava ri taxa vuputuk, ri pife langai a vuputkai. Taasaxa ri vubuk o mi taa

vuputuk talo ri taa faamamaas e ferawai falalava pana. ¹⁴ Nenia xa, ne taa faamamaas pana bolo si Memai Yesus Krais mon: sena bolo naang, a maana mo ti la xavala ri mo palau lana waanan siak. Aang, ne baian nari e ri fo maat. ¹⁵ A pife mo molava tamo mi vuputuk o piau. Taasaxa, tamo a lamonan e namkaian simi re mo fa'ui, a mo aanabe' a pelalava. ¹⁶ Ne nung a Piran o i taa tavai nari aava ri usi a fefasaian aanabe' e a mu Israel aava mu rabuna sina sait, pana luaian e mamaaluxan.

¹⁷ Xena fataxapin a lagasai aanabe' ne kuus: muta tavaiau pana lagafan fulaa senaso a mu vulak la taak ri faxaalit o nenia, ne yaasok si Yesus.

¹⁸ Ne nung na Memai Yesus Krais sitaara o i taa tavai nami, mu fetinan, pana xakaavangan xatam la vovau imi. A tuuna.

Kara New Testament
The New Testament in the Kara Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Kara long Niugini

copyright © 1997 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kara

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-01-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

4e66a963-7eeb-5dca-b3f8-b1ef6c7ee59d